

סימן קמה

גדרים בהחזקת תורה

זאת וכן אדם יחזיק בה ויבוא הכתוב השלישי על הגרוע שבכולם שלאחר שעסק בתורה נותן לו שכר שהמכר בטל ומכל מקום זה שמחזיק בידו שכר תורה אין לו, אבל שכר מצוה שהחזיק בידו יש לו, ועל זה נאמר דעץ חיים היא למחזיקים בה.

ועיין במדרש רבה פרשת קדושים עתיד הקדוש ברוך הוא לעשות צל וחופה לבעלי מצוות אצל בעלי תורה ¹⁰²⁵⁴⁸⁷בגן עדן ומייתי תלתא קראי. חדא, בצל החכמה בצל הכסף. השני אשרי אנוש יעשה זאת כו'.

... **מה** שכתב מהר"ם אלאשקר סימן ק"א בשם רב האי גאון "דמי שעוזר עסוקין בתורה ומצוות להפנות לבותם לעסוק בה יש לו שכר, והשכר שיש לו על פעולתו הוא".

ובספר אש דת למוהר"ח אלפנדארי פרשת וילך "ויש מדריגה שניה כשמעון אחי עזריה שלא היה חולק עמו מה שמרויח אלא היה נותן לו כדי פרנסתו שיעסוק בתורה ועל זה הביא קרא דאשרי אנוש יעשה

סימן קמו

בענין החיוב לזון את אביו ואמו מדין צדקה ועל כמה כופין בזה

לידידי הגאון רי"ג שליט"א

ברכה ושלום רב

אמנם ביורה דעה סימן רנ"א סעיף ד' נאמר והוא מתשובת הרשב"א, על הקרוב העשיר להחזיק קרובו העני, אף באופן שכבר הטיל לקופה של צדקה. **[וכן]** כופין האב לזון בנו עני ואפילו הוא גדול כופין אותו יותר משאר עשירים שבעיר.

ועיין בסימן רנ"א סעיף ג' ברמ"א פרנסת עצמו קודמת לכל אדם ואינו חייב לתת צדקה עד שיהיה לו פרנסתו ואחר כך יקדים פרנסת אביו ואמו אם הם עניים והם קודמים לפרנסת בנו, ואחר כך בנו. **והואיל** ואין החיוב על הבן אלא מדין צדקה אי אפשר לדון ולחייב בסכום הנ"ל כל עוד ולא נתברר מה מצבו הכספי של הבן וכל שכן שאין להטיל עליו חיוב לחזור על הפתחים אצל אנשי חסד, להשיג את הסכום הנ"ל.

והנני חותם בברכת התורה

יוסף שלום אלישיב

עברתי על מה שכתב כת"ר לחייב את רי"מ ... ב250 דולר כל חודש לצורך החזקת אמו.

הנה בגדר החיוב לכופ את הבן לתת לאביו כשאינ לאב, פליגי בזה רבוותא, לדעת הסמ"ג והסמ"ק מחוייב הבן לזון את אביו מדין כבוד, עיין ב"ח סימן ר"מ. וכן הוא דעת השאלתות סוף פרשת יתרו לפי מה שכתב בהעמק שאלה שם.

אולם דעת הרי"ף - וכן קיימא לן כמו שכתב הרמ"א, ולדברי הט"ז גם המחבר סבירא ליה כן, דכל החיוב על הבן לפרנסו הוא מדין צדקה וכמו שכתב הרי"ף "והיכא דרויח הבן והאב לית ליה כייפינן ליה לכן ושקלינן מיניה בתורת צדקה ויהבינן לאביו כי הא דרבא כפיה לר"נ ב"א ואפיק מיניה ד' מאה זוזי לצדקה".

ומעתה יש לדון מהו המדה ובאיזה סכום אפשר ויש לחייבו לתת לאב או לאם.